Rok XIII

DZIENNIK POMORSKI

Nr. 134

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . 2,55 zł.
Z odnoszeniem i w agencjach 2,65 „
Na poczcie, już z odnoszeniem 2,91 „
Kwartalnie w ekspedycji . . 7,65 „
Na poczcie już z odnoszeniem . 8,73 „

Strajki inne wypadek zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio łam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 łam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

DODATKI: „Orędownik Powiatowy powiatu chojnickiego" — „Kwiaty z Bożego Ogrodu" — „Kraina Powieści"

Poniedziałek Jana w., Onufrego pust. Wtorek Antoniego Padewskiego.. o

CHOJNICE, wtorek dnia 13 czerwca 1933 r.

Słońca wschód 3 16 zachód 19 56
Księżyca wschód 23 55 zachód 9 56

Przed światową konferencją gospodarczą

Londyn, 12. 6. W związku z rozpoczynającą się tu światową konferencją gospodarczą przybyło do Londynu tylko w samą niedzielę 24 delegacyj. Między poszczególnemi delegacjami rozpoczęły już przedwstępne rozmowy.

—o—

Delegacja polska również w Londynie

Londyn, 12. 6. Przybył tu wczoraj rano szef delegacji polskiej na wszechświatową konferencję ekonomiczną wiceminister skarbu, p. Adam Koc, wraz z dyr. Reichmanem, p. Baczyńskim i radcą Mohlem z ministerstwa skarbu oraz sekretarzem gen. delegacji Żółtowskim. Siedzibą delegacji polskiej jest hotel Mayfair.

—o—

Sowiety przywiozą do Londynu sensacyjny wniosek

Londyn. 12. 6. Delegacja sowiecka na wszechświatową konferencję ekonomiczną przygotowała sensacyjną propozycję z jaką Litwinow zamierza wystąpić w swojem przemówieniu programowem. Propozycja sowiecka zmierza do wszechświatowego paktu nieagresji ekonomicznej.

Wniosek ten byłby przedewszystkiem wymierzony przeciwko polityce gospodarczej Wielkiej Brytanji w stosunku do Sowietów.

—o—

Hitlerowcy wciąż manifestują

Berlin, 12. 6. Wczoraj urządzony został w Berlinie t. zw. „Dzień Młodzieży hitlerowskiej", który zgromadzić miał na stadjonie sportowym około 50.000 młodzieży męskiej i żeńskiej.

—o—

Katolicy w Niemczech pod terorem hitlerowców

Monachjum, 12. 6. Odbywający się w sobotę i niedzielę „Dzień Czeladzi Kat." został wczoraj przedwcześnie zakończony Kierownictwo uroczystości widziało się zmuszone **z powodu ustawicznych napadów hitlerowców** na uczestników „Dnia Czeladzi" i nawet **urządzenia przez organizacje hitlerowskie przeciwdemonstracyjnego obchodu** odwołać zjazd i wezwać uczestników do bezzwłocznego odjazdu do miejsc zamieszkania.

—o—

Papież przychylny paktowi czterech

Berlin, 12. 6. Wedle wiadomości z Berlina, wyrazić się miał Papież przychylnie o pakcie czterech, w którym upatrywać ma 10 lat zabezpieczenia zgodnego współżycia narodów

—o—

Nowi ambasadorowie amerykańscy w Polsce i Niemczech

Waszyngton, 12. 6. Prezydent Roosevelt zamianował p. Johna Cudahy wybitnego przemysłowca, ambasadorem St. Zjednoczonych w Warszawie, oraz p. Wiliama Dodde, ambasadorem w Berlinie.

Rewizja granic — To wojna! wara od polskiego Pomorza!

Obywatele!

W dniu 29 czerwca rb. odbędą się na terenie całej Rzeczypospolitej oraz we wszystkich ośrodkach polskich zagranicą uroczystości „Święta Morza" nad którem wysoki Protektorat objęli Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof .dr. Ignacy Mościcki, I marszałek Polski — Józef Piłsudski oraz Prymas Polski ks. kardynał dr August Hlond.

Uroczystości te mają zadokumentować przed całym światem, że posiadanie własnego wybrzeża morskiego jest dla Polski niezbędnym warunkiem wolności politycznej i gospodarczej oraz jakiejkolwiek próby zamachu na całość granic Rzplitej spotkają się ze zdecydowanym odporem całego Narodu Polskiego.

Ujawnione w tym dniu jednolite stanowisko całego społeczeństwa powinno być poparte czynem, to też zbiórka na Fundusz Obrony Morskiej i Fundusz Akcji Kolonjalnej winna stać się zbiórką powszechną.

OBYWATELE!

Komitet Wykonawczy zwraca się do ogółu społeczeństwa z gorącym apelem, aby w uroczystym dniu „Święta Morza":

Każdy dom w kraju był ozdobiony chorągwią L. M. i K.

Każdy balkon udekorowany afiszem propagandowym i chorągiewkami L. M. i K.

Każda witryna sklepowa — kartonem i proporczykami L. M. i K.

Każde okno w mieszkaniu prywatnem — nalepką L. M. i K.

Każdy obywatel zaznaczył swój czynny udział w ogólno - narodowej manifestacji przez zakup i noszenie specjalnego znaczka „Święta Morza"

OBYWATELE!

Akcja dekorowania ma na celu nietylko ujawnienia gorącego umiłowania morza przez cały kraj, lecz również zasilenie funduszów, których celem jest wzmożenie potęgi naszej na morzu oraz umożliwienie ekspansji politycznej i gospodarczej Polski poza oceanem.

Szczegółowych informacyj w sprawie dekorowania oraz zakupu wszelkiego rodzaju materjałów udzielają: Miejscowe Komitety „Święta Morza" oraz Oddziały Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Wyryjmy w sercach naszych hasło, że morze i kolonje — to potęga Polski!

OBYWATELE!

W dniu tym stańmy wszyscy frontem do morza!

Komitet Wykonawczy
„Święta Morza".

Niemcy obrazili się...

Berlin, 12. 6. Niemieckie koła polityczne czują się dotknięte, że Daladier nie wspomniał ani słowem w swem przemówieniu o roli Niemiec przy zawieraniu paktu 4-ech.

Daje temu wyraz hugenbergowski „Lokal Aneziger", uważając to za dowód szczególnej nieuprzejmości.... Dziennik upatruje w tem pierwszy wypad przeciw duchowi nowego paktu 4-ch i rzuca insynuację, czy premjer francuski nie chce pomimo wszystko kontynuować dawnej „polityki intryg" przeciw Niemcom.

Hitlerowskie G. P. U.

Paryż. Prasa podaje charakterystyczne informacje o walkach politycznych w Rzeszy. Policja polityczna hitlerowców, zdaniem prasy francuskiej, odgrywa dziś w Niemczech rolę jaką w Sowietach odgrywa G. P. U. Dzienniki przypominają, że niedawno w Akwizgranie odebrano paszport gen. von Bredef'owi, który zamierzał udać się do Francji. Generał zmuszony był powrócić do swych posiadłości gdzie oddaje się obecnie rolnictwu.

Gen. Schleicher znajduje się pod stałą opieką policyjną, a opieka ta posuwa się tak daleko, że każda rozmowa telefoniczna gen. Schleichera jest kontrolowana. — Ostatnio zaś policja „zabłądziła" do prywatnego mieszkania gen. barona Kurt'a-Hammersteina, b szefa Reichswehry i osobistego przyjaciela gen. Schleicher, poszukując dokumentów których jednak nie udało się znaleźć.

Wielka katastrofa kolejowa w Turcji

Konstantynopol, 12. 6. Pod Eskiszehr wykoleił się ekspres idący z Adany do Ankary. Według dotychczasowych wiadomości 12 osób zostało zabitych, a o 50 brak wieści. Przypuszczają, że utonęły one. Przyczyną katastrofy było uszkodzenie toru przez powódź.

—o—

Łotwa bojkotuje towary niemieckie

Praga, 12. 6. Centralny komitet łotewskiego stronnictwa socjaldemokratycznego oraz przedstawiciele organizacji żydów łotewskich postanowili ogłosić bojkot towarów niemieckich. Bojkot ten popiera również rząd łotewski.

W odpowiedzi na bojkot towarów niemieckich na Łotwie, rząd Rzeszy zapowiedział, iż z dn. 12 bm. zostanie wstrzymany przywóz do Niemiec przetworów mlecznych z Łotwy.

Uznanie dla Hitlera

Berlin. Biskupi katoliccy w Niemczech ogłosili list pasterski, w którym aprobują dążenia i cele polityki zagranicznej rządu iHtlera, podkreślając, iż Niemcy muszą odzyskać w świecie stanowisko, należne im z tytułu ich liczebności i misji kulturalnej.

—o—

Układ celny polsko-belgijski

Bruksela. Poseł polski w Brukseli Jackowski i minister spraw zagranicznych Belgji Hymans podpisali układ celny pomiędzy Polską a unją gospodarczą luxembursko-belgijską. Układ ten jest pierwszym układem celnym, opartym w odniesieniu do Polski na nowej polskiej taryfie celnej, która, jak wiadomo, wchodzi w życie w październiku rb.

—o—

Sowiecka Panama

Moskwa. Na budowie wielkiej magistrali węglowej Moskwa — Zagłębie Donieckie, wykryto olbrzymią panamę, sięgającą przeszło 6 miljonów rubli.

—o—

Wycieczka przedstawicieli kolei rumuńskich w Gdyni

Gdynia. Dziś bawili w Gdyni przedstawiciele kolei rumuńskich W skład delegacji wchodzą: pp. dyrektor handlowy kolei rumuńskich Sein, naczelnik wydziału dyrekcji generalnej Vanghelescu, referenci spraw taryfowych Anghelescu i Kozakiewicz. Delegacji towarzyszył przedstawiciel ministerstwa komunikacji radca Michalik oraz przedstawiciel dyrekcji okręgowej kolei w Gdańsku radca Brzozowski.

Goście złożyli wizytę dyrektorowi urzędu morskiego, a następnie zwiedzili szczegółowo port i jego urządzenia. Zarząd Izby polsko - rumuńskiej w Gdyni podejmował delegację śniadaniem.

—o—

Pierwsze posiedzenie Volkstagu

Gdańsk. Senat gdański uchwalił zwołać pierwsze posiedzenie Volkstagu na dzień 20 czerwca, o godz. 15 min. 30.

Francja składa deklarację Polsce w związku z paktem czterech

Minister spraw zagranicznych p. Józef Beck przyjął w sobotę ambasadora Francji p. Laroche'a, który w imieniu swego rządu złożył mu deklarację, zawierającą interpretację rządu francuskiego niektórych postanowień paktu czterech mocarstw.

Deklaracja ta opiera się na analogicznych zasadach, jak oświadczenia złożone państwom Małej Ententy, a w szczególności precyzuje francuski punkt widzenia na art. 19 paktu Ligi Narodów.

—o—

Ustąpienie wicemin. Gallota

Jak donoszą w najbliższych dniach oczekiwać należy ustąpienia z zajmowanego stanowiska podsekretarza stanu w ministerstwie komunikacji inż. Józefa Gallota.

—o—

Czy francuzki będą głosować

Paryż. W prezydjum Izby Deputowanych został złożony projekt ustawy, przyznającej kobietom prawo czynne i bierne głosowania do ciał samorządowych Francji. Ustawa przewiduje udział kobiet w głosowaniu już w najbliższych wyborach samorządowych, a mianowicie w r. 1935.

—o—

95-letni zuch ..

Budapeszt W miejscowości Rakospalota na Węgrzech, 95-letni Józef Gaygyovszky — stolarz z zawodu zaręczył się z 24-letnią Klarą Laczko sierotą, córką zmarłego pułkownia. Sędziwy stolarz wykonywał swego czasu rozmaite roboty stolarskie dla ces. Franciszka Józefa i dla jego syna arcyks. Rudolfa. Starzec, który wkórtce zostanie „panem młodym", twierdzi, iż nigdy w życiu nie był chory. — Narzeczoną swoją poznał przed kilkoma miesiącami, a mimo, iż jest ona od niego tylko — o 70 lat młodsza, strzec ma nadzieję, iż będą ze sobą bardzo szczęśliwi.

—o—

Samoobrona i samopomoc społeczna

Narzekamy na biedę, na kryzys, a około 1 miljard złotych przechowują ludzie w Polsce w skrytkach domowych! Ogromna ta suma, złożona w bankach, byłaby ożywiającym i uzdrawiającym zastrzykiem dla życia gospodarczego, dałaby pracę i zarobek miljonom ludzi. Jakim sposobem?

Kto umie patrzeć trzeźwo na życie ten widzi, że warsztaty gospodarcze walczą z trudnościami, nietylko dlatego, że jest mniejszy obrót i zysk, ale przedewszystkiem z powodu braku i drożyzny kredytu. Instytucje kredytowe zmuszone są wypowiadać pożyczki, bo muszą mieć pieniądze na wypłatę wkładów oszczędnościowych, których damagają się na gwałt wkładcy, przeważnie bez istotnej potrzeby.

A przecież wiadomo, że najwięcej tracili właśnie ci, którzy kupili waluty obce, albo trzymali pieniądze bez procentu w domu. Natomiast pieniądz złożony na książeczce oszczędnościowej nietylko przynosi ładne procenty, ale daje kapitaliście pewność zwrotu, ponieważ instytucja kredytowa umieszcza powierzone sobie kapitały w obrocie gospodarczym gdzie pieniądz pracuje w warsztatach wytwórczych. Dzisiaj wiemy, że tym warsztatom gospodarczym udzielono w ostatnim czasie wydatnych ulg, umożliwiając im egzystencję i wypracowanie zysku na opłacanie procentu.

Najgorszy okres kryzysu mamy poza sobą, wkraczamy na drogę poprawy. Obniżenie ciężaru długów i spadek cen za artykuły przemysłowe umożliwiły rentowną gospodarkę na roli. Stałość naszej waluty, dodatni bilans handlu zagranicznego i obniżenie wydatków skarbu państwa stanowią rękojmię pewności stosunków gospodarczych.

Ale to jeszcze nie wszystko! Współpraca każdego obywatela nad dziełem uzdrowienia gospodarczego jest konieczna i **rozstrzygająca.**

Odroczenie gospodarcze i dobrobyt własny zapewnimy sobie, nietylko przez pracę i oszczędność, ale przedewszystkiem przez połączenie wysiłków jednostkowych i zgodne współdziałanie gospodarcze wszystkich warstw i stanów w spółdzielniach naszych, a zwłaszcza spółdzielniach kredytowych.

—o—

Projekty zwalczania bezrobocia

Budowa kolei Ryga — Warszawa

Genewa. Komisja ekspertów powołana przez radę Ligi Narodów dla zbadania całego szeregu projektów, wysuniętych przez niektóre państwa europejskie celem międzynarodowego zwalczania bezrobocia, opracowała raport, który zaleca wszechświatowej konferencji poparcie następujących 5-ciu projektów:

1) Projekt rządu bułgarskiego budowy dróg i mostów celem stworzenia tranzytowego szlaku z Jugosławji przez Sofję do Turcji europejskiej.

2) Program rządu estońskiego, przewidujący rozbudowę sieci drogowej w Estonji oraz budowę mostów.

3) Budowę trasy kolejowej Ryga — Warszawa oraz Ryga — Rujen na

4) Projekt rządu polskiego w sprawie elektryfikacji kolejnictwa oraz budowy wielkiej elektrowni w Stanisławowie.

granicy łotewsko - estońskiej.

5) Projekt rządu rumuńskiego w sprawie rozbudowy rumuńskiej sieci kolejowej.

„Korytarz jest dla Polski sprawą decydującą"

Londyn. Lord Howard of Pentrith, b. członek delegacji brytyjskiej na konferencję paryską i b. ambasador Wielkiej Brytanji W Waszyngtonie, zamieszcza w dzisiejszym „Times" list otwarty, w którym wypowiada się na temat granicy polsko - niemieckiej.

Na wstępie swego listu wybitny dyplomata angielski przypomina fakty, które, rozważane swego czasu w Paryżu, wpłynęły na rzecz ustanowienia t. zw. korytarza pomorskiego. Są to fakty historyczne, etnograficzne, językowe, polityczne i religijne. Korytarz przed datą pierwszego rozbioru Polski, tj. przed rokiem 1772, nigdy nie był składową częścią Niemiec, ale należał do polskiej prowincji Pomorza w ciągu 7 lub 8 stuleci. Mapy i statystyki, sporządzone przez rząd pruski, wykazywały zawsze, że większość ludności Pomorza była niewątpliwie polską. Te same mapy i statystyki wykazywały, że mieszkańcy tego obszaru posługiwali się przeważnie językiem polskim. Obszary te wysyłały do sejmu pruskiego głównie posłów stronnictwa polskiego. Przeważająca większość ludności była katolicka. Właśnie te pruskie mapy i statystyki były używane przez delegację brytyjską przy redagowaniu sprawozdania. W lipcu 1918 roku rządy sojusznicze oświadczyły, że Polsce ma być przywrócony wolny dostęp do morza gdyż trudno było przypuszczać, iż naród o przeszło 30 miljonowej ludności z terytorjum większem, aniżeli Włochy, miałby nazawsze zadowolnić się odcięciem od wolnego dostępu do morza. Przywrócenie Polsce tego skrawka izemi zdawało się nam w Paryżu aktem elementarnej przyzwoitości. Umówiwszy następnie ruch tranzytowy do Prus Wschodnich oraz stwierdziwszy doskonałe działanie tego ruchu, Lord Howardof Penrith kończy swój list następującą uwagą:

„Społeczeństwo angielskie winno zapamiętać, że o ile korytarz dla Niemiec jest ważną sprawą dumy narodowej, o tyle dla Polski jest on niewątpliwie sprawą decydującą".

W Brazylji mrozy na półn wielkie upały

Straszliwa burza przeszła nad Kanadą.

Przysłowie ludowe głosi! Święty Medard jaki 40 dni takich a w tym roku był pochmurny i chłodny, gdzie niegdzie popadał deszczem, gdzie niegdzie sypnął gradem Więc niewesołe widoki, jeżeli chodzi o pogodę. Maj był zimny, czerwiec również zimny, lecz może nastąpi wkrótce ocieplenie

W Anglji i na wschodniem wybrzeżu Stanów Zjednoczonych Am. Półn panują straszliwe upały. W Londynnie i Nowym Yorku już wydarzyło się kilkadziesiąt wypadków udaru słonecznego. 35 osób zmarło w ciągu czterech dni na skutek upałów.

Natomiast w słonecznej Brazylji donoszą o niebywałem zimnie. Zbiory tytoniu i kawy w stanach Minas Geraes i Sao Paola są prawie zniszczone. W stanie Rio Grande do Sul wody zamarzają, a z Parany donoszą o opadach śnieżnych.

Już daleko na północy leżącą Kanadę nawiedziła katastrofalna burza W prowincji Ontario piorun uderzył w liczne domy, w tem w dwa budynki szkół powszechnych

Pod gruzami walących się domów pogrzebane zostały dzieci w czasie nauki. 40 dzieci odniosło rany, w tem kilka ciężkie. Piorun uderzył również w kościół. W czasie akcji ratunkowej przewróciła się drabina, która zabiła jednego strażaka i zraniła ciężko 3-ch innych.

Czytajcie pismo nasze

Tajemnica spowiedzi

34) (Ciąg dalszy).

— Słuchajcie, co mówi pan Corilou! — zawołano ze wszech stron. Oberżysta z pod „Złotej Róży" stanął właśnie u furty klasztornej i wszyscy cisnęli się do niego ,aby usłyszeć coś nowego i jeśli się uda, wcisnąć do klasztoru, który był dotąd zamknięty.

— Cofnijcie się, drodzy współobywatele! — zaczął pan Corilou. — Nie wolno nikomu wejść do klasztoru, dopóki panowie z sądu nie zbadają i nie potwierdzą tego cośmy dzisiejszej nocy — ba, była ona najokropniejsza z mego życia! — w szczytnej służbie sprawiedliwości poszukiwali i odkryli. Mówiłem „my", współobywatele, gdyż i ja skromnym swym udziałem przyczyniłem się do tego, że niewinność będzie pomszczona, a zbrodnia ukarana. Pan mer — niema człowieka światlejszego, jak nasz mer i nasza wioska dumna z niego być może! — Otóż on obstawał przy tem, abym i ja umieścił swoje skromne nazwisko pod tym protokółem, który demaskuje straszne przestępstwo kleryka lizmu, stawia je pod pręgierzem i rzec nawet mogę, prowadzi całe gniazdo tych wilków w owczych skórach pod nóż gilotyny. Gdyż jeśli nasz proboszcz, jeden z lepszych w kraju, zdolny był do tego, o pomstę wołającego krwawego czynu, jakich można się spodziewać po innych księżach? Ale dobrze się stało, że właśnie teraz, przed wyborami stał się ten czyn haniebny i zdarliśmy zasłonę obłudy, w jaką stroił się klerykalizm. Departament, cała Francja niech słyszy o tem i niech się oburza. Światło, które wznieciliśmy tutaj, w Ste-Victoire, niechaj będzie jak morska latarnia dla naszej ojczyzny, a w jej promieniach niechaj odbijają się słowa wielkiego naszego Gambetty: klerykalizm — oto wróg! Zdrajcą więc jest względem Francji ten, kto na najbliższych wyborach da swój głos na klerykalnego kandydata. Precz z księżmi!

Obrotny język mówcy byłby pracował jeszcze długo, ku pożytkowi i zbudowaniu swoich słuchaczów, lecz na dziedzińcu ukazali się konni żandarmi i personel sądowy z Akwizgranu. Policjanci ustawili się po prawej i po lewej stronie furty. Podjechał ekwipaż. Pan Corillou podskoczył otworzyć drzwiczki. Wyszedł naprzód czarno ubrany pan w niebieskich okularach, z siwym zarostem. Uchylił zlekka cylinder, odpowiadając na głębokie ukłon oberżysty i zapytał:

— Czy mam zaszczyt z panem merem?...

— O, nie, — ja nazywam się Corillou, właściciel oberży „Pod Złotą Różą". Ujrzy pan moje nazwisko pod protokółem, panie sędzio śledczy! Pan mer znajduje się na górze z poszlakowanym, a raczej dowiedzionym już mordercą. Przekona się pan sędzia, żeśmy mu rzetelnie ułatwili pracę. Będę miał zaszczyt wskazać panu sędziemu drogę na górę. Panowie żandarmi zechcą może tymczasem powstrzymać przejęty sprawiedliwem oburzeniem lud, aby nie wkroczył do klasztoru i będą starać się o to, by w słusznym gniewie nie zemścił się na mordercy w sutannie.

Sędziemu śledczemu towarzyszył oficer policyjny z teką. Nie odrzekłszy ani słowa na długą przemowę oberżysty, poszli za nim wszyscy do mieszkania proboszcza, gdzie mer przedstawił im siebie i swych towarzyszy. Potem sędzia śledczy, pan Bartholot, kazał opowiedzieć sobie w krótkości cały wypadek.

— Sądziliśmy wpierw, że starej damie zdarzyło się jakie nieszczęście gdy opuszczała rozległy budynek i dziwiliśmy się tylko, że proboszcz był tak mało pochopny w udzieleniu nam pomocy, kiedy chcieliśmy przeszukiwać korytarze. Dopiero później, kiedy odnaleźliśmy ciało, nasunęło nam się podejrzenie, że winnym jest proboszcz, po części z przyczyny dziwnego jego zachowania się, po części dlatego, że nikt inny nie znajdował się w klasztorze podczas zbrodni.

Potem widzieliśmy go, gdy zajęty był zmywaniem potajemnie ogromnych plam krwi ze swej sutanny i zaraz potem znaleźliśmy w kuchni proboszcza koszyk zamordowanej i nóż, którym widocznie zabójstwo zostało dokonane, oraz chustkę, w jaką został z krwi obtarty.

— Istotnie, ciężkie, bardzo przygniatające dowody win. Winszuję panu takiego wyniku poszukiwań. Co mówi na to obwiniony?

— Zaprzecza winy, obstaje zuchwale przy swej niewinności. Ma jeszcze odwagę wzywania Boga na świadka. Czy chce go pan zobaczyć? Tu obstrzeże go nasz żandarm.

— Tera znie. Przeczytamy wpierw z panem oficerem protokół, któryś pan wystawił o tem tak owocnem poszukiwaniu. Potem obejrzymy dokładnie miejsce zbrodni i inne miejsca tego bundynku. Wszakże sprowadz. sądowego lekarza? Dobrze, wysłuchamy jego sprawozdania. A pieniądze, ta suma zrabowana, czy znalazła się także?

— Niestety, nie. Przypuszczamy, że proboszcz ukrył pieniądze w jakiem schowaniu tego ogromnego budynku.

— Nie jest to nieprawdopodobne. W każdym razie trzeba przeszukać cały dom jaknajdokładniej. Panie Picard, bądź pan łaskaw wziąć się zaraz do tego z jednym ze swych ludzi. My obejrzymy tymczasem miejsce zbrodni i wszystko, co ma z tem związek.

(Ciąg dalszy nastąpi).

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 12 czerwca 1933 r.

Rekolekcje zamknięte dla mężczyzn rozpoczynają się w sobotę, dnia 1 lipca wieczorem o godz. 8 w konwikcie gimnazjalnym. Zakończenie w środę dnia 5 lipca, rano po Mszy św. Przyjmuje się mężczyzn powiatów: Chojnice, Sępólno, Tuchola i Kościerzyna. Zgłoszenia nadesłać do Diecezjalnego Instytutu Akcj iKatolickiej w Pelplinie najpóźniej do 24 czerwca br Cena za cały pobyt 10 zł.

Rekolekcje zamknięte dla niewiast odbędą się w Chojnicach u Sióstr Franciszkanek w domu Św. Boromeusza od 15—19 lipca br. Początek w sobotę, dnia 15 lipca, wieczorem o godz. 8. Zakończenie w środę, dnia 19 lipca, rano po Mszy św. Należytość za całkowite utrzymanie w kwocie zł. 10 płaci się w dniu przyjazdu. Przyjmuje się niewiasty z powiatów: Chojnice, Tuchola, Sępólno i Kościerzyna. Zgłosić należy się do Instytutu Diecezjalnego w Pelplinie najpóźniej do 8 lipca br.

Do PP. Prezesów Towarzystw Katolickich apelujemy z gorącą prośbą aby sprawę rekolekcyj zamkniętych poruszali na zebraniach poszczególnych Stowarzyszeń Akcji Katolickiej i zachęcali do jak najliczniejszego brania udziału w nich.

Akcja Katolicka parafji chojnickiej.

—o—

Tow. Matek Chrześcijańskich urządziło wczoraj na sali p. Januszewskiego swój doroczny wieczorek towarzyski, na którego program składały się śpiew, deklamacje, tańce etc Przygrywała orkiestra Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej.

—o—

Święto PW. i WF.

—(Wczoraj odbyło się doroczne święto organizacji PW. i WF. powiatu chojnickiego. Rozpoczęło się nabożeństwem we farze, po którem w pochodzie udano się z orkiestrą Zakładu Wychowawczego na czele na Plac Jagielloński, gdzie okolicznościowe przemówienie wygłosił starosta chojnicki p. Mieszkowski, wnosząc okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. Potem odbyła się defilada na Rynku przed przedstawicielami władz. W pochodzie brała udział kompanja 1 batalionu Strzelców, kompanja przysposobienia wojskowego z całego powiatu, przysposobienie wojskowe wychowanków Zakładu Wychowawczego, kolejowe PW., pocztowe PW. oraz szkolne hufce. Popołudniu odbywały się na stadjonie miejskim zawody.

—o—

Związek Obrony Kresów Zachodnich. Dziś, w poniedziałek, o godz. 8 wiecz. odbędzie się w auli gimnazjum męskiego walne zebranie członków. M. i. wybór nowego zarządu i wykład na porządku dziennym.

—o—

Znalezione przedmioty.

W czasie od 1. 5. do 7. 6. br. znaleziono następujące przedmioty:

1) bynokle,

2) torebkę zawierającą płaszcz damski, trzewiki damskie i sukienki dziecięce.

Powyższe przedmioty odebrać można w Miejskim Urzędzie Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, Rynek nr. 2.

—o—

Miejskie Gimnazjum Żeńskie w Chojnicach z prawami szkół państwowych.

Wpisy do kl. I-szej gimnazjalnej (gimnazjum zreformowanego) oraz do kl. II. przejściowej i do klas od III-ciej do VII przyjmuje się codziennie w kancelarji dyrekcji szkoły w godzinach urzędowych. Do kl. I gimn przyjmowane będą uczennice, które ukończyły 12 lat, lub ukończą w sierpniu br., przedłożą świadectwo VI oddziału szkoły powszechnej, lub 2-giej kl. wydziałowej.

Egzaminy wstępne odbędą się sposobem lekcyjnym w czasie od 16-go do 20-go bm.

Marja Matysikowa
dyrektorka.

Wywczasy na Helu

Rozległe jodłowe i świerkowe lasy na Helu zaczynają się już w słońcu czerwcowem rozgrzewać. Żywiczne opary w połączeniu z słonemi wyziewami morza, oblewającego wąski przesmyk Helu niemal ze wszystkich stron, wytwarzają doskonałe inhalatorjum.

Plaża i kąpiele nie wyczerpują wszystkich dodatnich stron pobytu nad morzem, dostępnych tylko w gorące lato.

Faktycznie sezon wywczasowy nad polskiem morzem, powinien się rozpocząć w maju i trwać do końca września, jeżeli nie do połowy października. W tym kierunku pójdzie też niewątpliwie rozwój nadmorskich letnisk.

Pobyt na Helu zaleca się szczególnie ze względu na swoje lecznicze właściwości dla duchowieństwa, które też posiada własny pensjonat pod firmą „Letnisko Księży Hel".

Celem udoskonalenia został w tym roku pensjonat noszący piękną nazwę „Gwiazda Morza" oddany w zarząd Siostrom Rodziny Marji z Szamotuł, które już od 15 czerwca przyjmują gości księży a także panów świeckich.

Pensjonat **„Gwiazda Morza"** odznacza się nadzwyczajnem położeniem między morzem a lasem, dobrą zdrową kuchnią, rodzinną opieką i przystępnemi cenami. Ma kilkanaście pokojów jedno i dwuosobowych.

Zgłoszenia przyjmuje: Siostra Przełożona Sióstr Rodziny Marji — Hel — Pomorze. Pensjonat „Gwiazda Morza" (Letnisko Księży).

—o—

Śmierć weterana powstania narod.

Lubawa. Nieubłagana śmierć zabrała znów jedn. z nielicznych już uczestników powstania 1863 r. Otóż zmarł w 89 roku życia żyjący w naszem mieście jeden z weteranów, śp. Franciszek Jaworowski. Był wiernym synem Ojczyzny, gdyż mając lat 19 pospieszył do szeregów tych, co w krwawej walce zamierzali skruszyć kajdany Ojczyzny. Doczekał się jeszcze dnia jej niepodległości. Z radością witał wojsko, wkraczające do Lubawy. Jeszcze zeszłego roku w apelu obwod. Tow. Powst. i Woj. brał udział, ciesząc się zastępami karnych szeregów. Odszedł szczęśliwy, że danem mu było doczekać się ziszczenia młodzieńczych pragnień i porywów. Pogrzeb odbył się w niedzielę 11 bm. o godz. 3 po poł.

W naszym powiecie pozostał już tylko jeden żyjący weteran z r. 63, p. Sadowski, w Sampławie.

—o—

53.000 wierzycieli

Przed kilku dniami zawiesiła wypłaty jedna z wielkich niemieckich placówek oszczędnościowych „Konsumverein" w Magdeburgu, Jak się okazuje, niewypłacalność ta dotknęła 53.000 drobnych wierzycieli. Aktywa upadłego przedsiębiorstwa wynoszą około 3 i pół milj. marek. Większość aktywów jest jednakże zamrożona w postaci placów i nieruchomości, składów itd. Zobowiązania zabezpieczone wynoszą zaledwie 1,265.230 mk., podczas gdy przeszło 2,25 miljona mk. stanowią należności niezabezpieczone. W czasie zebrania wierzycieli doszło do niezwykle burzliwych zajść, które musiała likwidować policja.

—o—

Fałszerz zdumiewającym talentem wynalazczym

Warszawa. Na posiedzeniu sądu w procesie przeciwko fałszerzom dwuzłotówek doszło do sensacyjnej demonstracji. Mianowicie osk. Żelazko, który był konstruktorem maszyny fałszerskiej ,demonstrował na sali sądowej jej funkcjonowanie .Jak się pokazuje, Żelazko jest wielkim talentem wynalazczym, gdyż maszyna jego, choć nieskomplikowana, pozwala minimalnym wysiłkiem wycinać krążki w metalu nawet calowej grubości i mogła być obsługiwana nawet przez dziecko.

Przesłuchiwany w tej sprawie świadek Grundland, właściciel zakładu mechanicznego, u którego początkowo zamówili fałszerze prasę, jednak jej nie wykupili, gdyż tymczasem skorzystali z wynalazku Żelazki ze zdumieniem przypatrywał się demonstracjom Żelazki na jego aparacie i oświadczył:

— Czegoś podobnego jeszcze nie widziałem. Ja zęby zjadłem i osiwiałem na różnych maszynach, ale to jest naprawdę genjalnie pomyślane.

Niestety — wynalazca zużył swój talent do machinacji, które go zaprowadziły na ławę sądową.

Wyrok w procesie o zajścia w Grajewie

Grajewo. W sobotę późnym wieczorem sąd okręgowy w Łomży na sesji wyjazdowej w Grajewie ogłosił wyrok w procesie o rozruchy antyżydowskie w Grajewie. Mocą tego wyroku zostali skaazni: Marjan Grygo i Stanisław Bzura po 6 miesięcy więzienia każdy, Franciszek Wojtowicz i Józef Kuźmiński po 3 miesiące aresztu każdy oraz uniewinnieni: Antoni Śliwiński, Jan Niczewski i Stanisław Gardoski.

W sprawie o ucieczkę z więzienia Wojtowicza skazano go na 3 miesiące aresztu oraz za okazaną pomoc przy ucieczce braci Kowalczyków i Franciszka Żelazka po 6 miesięcy aresztu każdego.

Wszystkim skazanym zaliczono a reszt prewencyjny i zmieniono środek zapobiegawczy na dozór policji. Wobec zmiany środka zapobiegawczego zwolniono wszystkich skazanych z więzienia zaraz po rozprawie.

Cudowne odnowienie się ikony w celi więziennej

W więzieniu krzemienickiem na Wołyniu w jednej z cel, w której przenie żydówki, wisi od niepamiętnych bywają obecnie komunistki, przeważ czasów ikona Matki Boskiej.

Obraz ten — jak stwierdzają świadkowie — ze starości był już zupełnie ciemny. Niedawno o północy w święto Matki Boskiej w wymienionej celi powstał niebywały krzyk. Do celi przybyli natychmiast funkcjonarjusze więzienia

Wystraszone i drżące ze strachu że przed chwilą cała cela zabłysła komunistki opowiedziały przybyłym światłem, bijącem z ikony, po zgaśnięciu zaś światła stary obraz Matki Boskiej stał si ęjasnym, co stwierdzili też funkcjonarjusze więzienia.

Odnowieniem się tego obrazu zajęły się obecnie władze duchowieństwa prawosławnego, w celu zbadania całej sprawy i ewentualnego przeniesienia ikony z celi więziennej do cerkwi.

Odnowienie się ikony wywarło też duże wrażene na wszystkich więźniach, a zwłaszcza na komunistkach ze wspomnianej celi. Od tej chwili w celi tej panuje spokój i skupienie. Żadnych demonstracyjnych śpiewów już nie słuchać.

Wieść o odnowieniu się ikony rozeszła się również w mieście i okolicy. Ludność prawosłowna zwraca się z prośbą do swego duchowieństwa o przeniesienie tego obrazu do miejscowej cerkwi.

ZE SPORTU

Międzynarodowe wyścigi hippiczne w Warszawie

przyniosły zwycięstwo ekipie polskiej, która zajęła I miejsce i zdobyła puhar narodów. Drugie miejsce zajęła Francja, trzecie Czechosłowacja. Ekipa rumuńska wycofała się z zawodów.

—o—

Zawody tennisowe Polska - Austrja wygrała Polska w stosunku 3:0.

—o—

W rozgrywkach o puhar Davisa w tenisie pokonała Japonja Niemcy 4:1.

—o—

W zawodach piłki nożnej uległa drużyna belgijska w Wiedniu drużynie austrjackiej w stosunku 1 : 4.

—o—

Mecz lekkoatletyczny Austrja — Czechosłowacja zakończył się wynikiem 58 : 65 dla Czechosłowacji.

—o—

Poważna choroba Kusocińskiego

Mistrz olimpijski Janusz Kusociński poważnie zachorował. Lekarze skonstatowali, że Kusociński ma wysięk w prawym stawie kolanowym i powiększenie torebki miaziowej w lewym stawie kolanowym.

Choroba ta zmusi Kusocińskiego do całkowitego wstrzymania się od treningów na przeciąg dwu miesięcy oraz od brania udziału w zawodach przypuszczalnie do końca br.

—o—

Igrzyska olimpijskie 1936 r. odbędą się w Berlinie.

Wobec oświadczenia, złożonego przez delegata Niemiec na międzynarodowy Kongres Olimpijski, odbywający się w Wiedniu, że — w zasadzie sportowcy niemieccy pochodzenia żydowskiego nie będą wykluczeni z olimpijskiej reprezentacji niemieckiej, przewodniczący zdecydował w imieniu Komitetu przyjąć oświadczenie to do wiadomości. Następnie generalny sekretarz Niemieckieo Kogm. Olimp., dr. Diem. złożył sprawozdanie z poczynionych dotąd przygotowań do igrzysk olimpijskich 1936 roku w Berlinie.

Giełda płodów rolnych w Poznaniu

Poznań, dnia 10. VI 1933.

Urzędowe notowania za 100 kg. w zł. fr. stacja Poznań

Pszenica	33.50—34,50
Żyto	16.75 - 17,00
Jęczmień przem. 68—69 kg.	14.75—15,50
Jęczmień przem. 64—66 kg.	14,25—14,75
Owies	12.25 -12,75
Mąka żytnia (65 proc)	25.50—26,50
Mąka pszenna (65 proc.)	52.00—54.00
Otręby pszenne	9 00—10,00
Otręby pszenne (grube)	10.25—11,25
Otręby żytnie	10.00—10,75
Rzepak	46.00 - 52 00
Wyka letnia	11.50—12,50
Peluszka	11.00—12.00
Groch Wiktorja	24.00—26 00
Groch Folgera	35.00 - 40.00
Seradela	10.00—11.00
Gorczyca	50.00—56.00
Łubin ni bieski	6 00— 7.00
Łubin żółty	8 00— 9.00
Ziemniaki jadalne	1.70— 1.90
Ziemniaki fabr. za kg %	11

RUCH w TOWARZYSTWACH

Zebranie Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo odbędzie się z powodu przypadającego w bieżącym tygodniu Święta Bożego Ciała nie w środę, lecz już w **wtorek, dnia 13. czerwca 1933 r. o godz. 5-tej po poł w ratuszu.** O liczny udział uprasza

Zarząd.

Zebranie Towarzystwa Właśc. Domów i Nieruchomości (z roku 1930) odbędzie się dnia 16 bm. o godz. 19 w hotelu Engla. Porządek dzienny między innemi stanowi: uzupełnienie wyboru zarządu, kwestja i obrady nad obciąż. podatkiem od lokali rozszeżenie dalszej zapomogi na wypadek śmierci członka ewtl. i tegoż współmałżonka, nowy podatek na Fundusz Pracy itd. O liczny udział członków prosi Zarząd.

Oszczędność!

jest podstawą dobrobytu.

Oszczędności od 1 złotego począwszy przyjmujemy i oprocentowujemy korzystnie.

Otwieramy
rachunki bieżące i czekowe.

Za zobowiązanie Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności odpowiada powiat chojnicki całym swoim majątkiem i całą siłą podatkową.

Powiatowa Komunalna
Kasa Oszczędności w Chojnicach
ul. Gdańska 23.

Pupilarnie pewna instytucja pod gwarancją pow. chojnickiego

Tel. 16. **Tel. 16.**

Oszczędność i praca ludzi wzbogaca.

Trumny

i przybory do trumien

w wielkim wyborze i po zniżonych cenach stale na składzie.

Skład mebli i trumien

Franz Kiedrowski,

Chojnice, Człuchowska 6

Już ukazał się

PORADNIK PRAWNY
dla gospodarzy wiejskich

w opracowaniu redaktora Edwarda Puacza.

Książka zawiera następujące rozdziały:

1) Administracja i Sądy Państwowe. Wnoszenie spraw, opłaty sądowe itp.
2) Podatki państwowe, samorządowe i gminne. Sprawdzanie właściwości wymiaru. Składanie sprzeciwu. Terminy płatności i ich odraczanie.
3) Nowe ograniczenia egzekucyjne w rolnictwie. Czego nie wolno zajmować ani sprzedawać przez licytacje. Jak bronić się przed licytacją.
4) Komitety finansowo-rolne, oraz ich cel i zadania.
5) Nowe prawo o spłacie długów przez rolnika. Jak odraczać płatności. Nadzory, polubowne regulowanie itp. Zadania Urzędów Rozjemczych.
6) Nowe prawo o zniżaniu procentów płaconych od pożyczek lichwiarskich. Jak zmniejszyć swój dług u lichwiarza.
7) Podziały i spłaty rodzinne. Prawa spadkobierców. Kupno, sprzedaż i dzierżawa gruntów.
8) Ulgi w spłacie pożyczek w Państwowym Banku Rolnym.
9) Co to jest weksel, czek i książeczka oszczędności. Jaka jest odpowiedzialność poręczyciela.
10) Wiadomości ogólne: o zawieraniu spółek, przystępowaniu do spółdzielni, skróconej służbie wojskowej dla jedynych żywicieli itp.
11) Wzory różnych próśb i podań.
12) Spis obowiązujących ustaw i rozporządzeń.

Poradnik napisany jest w sposób jasny i dla wszystkich zrozumiały. Objaśnia on wszystkie obowiązujące ustawy i poucza jak bronić się przy pomocy nowych praw.

Każden rolnik we własnym interesie musi nabyć tę książkę. Kosztuje tylko 95 groszy razem z przesyłką. Należy wpłacić 95 groszy na konto w P. K. O. Nr. 19.913 lub przesłać nam pocztą, podając dokładny swój adres, a książka zostanie przesłana. Nasz adres: Ajencja Rolnicza „Terol" — Warszawa, ul. Jerozolimska 28. Książkę wysyłamy tylko za gotówkę zgóry.

Kino Dźwiękowe - Nowości

Od jutra dnia 13-go b. m.
polska opererka

10% dla mnie

Osoby

Kazimierz Krukowski

Władysław Walter, Janina Janecka, Tola Mańkiewiczówna, Tadeusz Wesołowski, J. Orwid.

Chóry: Operv, Operetki i Rewellersów.

Przeboje: „Czy wierzysz mi" „Albo nikt albo ty".

Książki pożyteczne dla rolników

O nawozach sztucznych
Uprawa i nawożenie ziemniaków
Rola i jej uprawa
Co to jest choroba raka i na czem polega jej znaczenie
Krótki zarys chorób zakaźnych inwentarza
Krótki zarys uprawy lnu i konopi
Pogadanka o pokarmach roślinnych i nawozach sztucznych
Sałata, rzodkiewka i rzodkiew
Przetwory owocowe
Wpływ nauki ogrodnictwa
O sadach wiejskich, rady i sposoby zakładania i utrzymania sadów

poleca

Księgarnia Dzien. Pomorskiego

Ekspedycja samochodami
i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen

Chojnice, u. Dworcowa 7.

Tel. 6. **Tel. 6**

5-8%

odsetek płacimy od wkładów oszczędnościowych stosownie do terminu wypowiedzenia.

Dajemy pełną gwarancję pewności i terminowego zwrotu wkładów, oraz zapewniamy najściślejszą tajemnicę.

Miejska Komunalna Kasa Oszczędności

Chojnice Rynek 1 (Ratusz).

Za wkłady i ich oprocentowanie ręczy miasto Chojnice całym majątkiem i siłą podatkową.

Żurnale francuskie

oraz

specjalne żurnale
na kapelusze płaszcze i kostjumy
od 1,75 zł. w wielkim wyborze

poleca:

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Zgubiono

9 bm. papiery wojskowe i dowód osobisty. Uczciwego znalazcę uprasza się o oddanie na Posterunku Pol.

Alfons Mrózek
Gliszczyński
Chojnice.

Większe i mniejsze

place budowlane

tanio na sprzedaż.

Zgłoszenia do ekspedycji Dzien. Pom.

Reklama - dźwignią handlu

Większy Browar polski poszukuje na miasto Chojnice i okolicę

przedstawiciela,

który rozporządza odpowiedniemi ubikacjami, pod dogodnemi warunkami.

Zgłoszenia pod nr. 451.

1-2 pokoje
umeblowane

od zaraz do wynajęcia.

Zgłoszenia do ekspedycji Dziennika Pomorskiego.

Wpisy do Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej,

Toruń, ul. Strumykowa 4. odbywają się codziennie od godz. 9 — 13 i od 16 — 18-tej. Egzamin wstępny dnia 16-go czerwca o godz. 8-mej.

Pianina

niezrównanej jakości
poleca tanio

B. Sommerfeld

Fabryka Pianin

Bydgoszcz ul. Sniadeckich 2.

Karty do gry

do nabycia

w księgarni Dzien. Pomorsk.

DRUKARNIA
„Dziennika Pomorskiego"
Chojnice, ulica Człuchowska nr. 13.

Wykonuje wszelkiego rodzaju

druki

jak: formularze urzędowe dla przedsiębiorstw, druki reklamowe, zaproszenia i plakaty dla towarzystw, wizytówki i wszelkie prace wchodzące w zakres drukarstwa. Dostarczamy druki wykonane fachowo, czysto po cenach najniższych również i w niemieckim języku.

Redakcja i Admin.: Chojnice, Człuchowska 13. — Pocztowe konto czekowe: 201.332. — Konto bank.: Bank Powiatowy Chojnice, Miejska Kasa Oszczędności Chojnice. — Telefon 44. — Adres telegr. „Dziennik Pom." - Srk. poczt. 33. - Druk. i nakład. druk. „Dziennika Pom." w Chojnicach
Za treść odpowiedzialny: Redaktor Bonifacy Chmielewski, zam. w Chojnicach. — Wydawca: Władysław Juljusz Schreiber w Chojnicach